

D'N BLIKKEN EMMER

HEEMKUNDEKRING DE RIPS

Uit de serie: **Verdwenen Bedrijven in De Rips**

Hierin wordt de geschiedenis beschreven van bedrijven die op De Rips gevestigd zijn geweest. Dit kunnen eenmansbedrijven zijn, maar het kunnen ook grotere bedrijven zijn geweest. Velen hebben een bijzondere stempel gedrukt op de sociale leefomgeving van ons dorp. Ook kunnen beroepen worden beschreven van Ripsenaren, hier woonachtig, en die een bijzonder vak uitgeoefend hebben.

De verdwenen smeden en smederijen in De Rips.

Vanaf begin jaren 20 van de vorige eeuw was er een snelle groei van bewoners in de Rips. Er werden verschillende boerderijen gesticht en ook in de dorpskern werd veel gebouwd zoals een kerk, school en arbeiderswoningen. Voor De Rips waren enkele beroepen van essentieel belang om als een ver afgelegen dorp goed te functioneren. Een smid was nog een belangrijk beroep in deze tijd. Zijn werk bestond voor een belangrijk deel uit het beslaan van de paarden en het repareren en vermaken van het gereedschap van de boeren. Maar ook in huis kregen huishoudelijke spullen een tweede of derde leven door het repareren van emmers, pannen enz.

De eerste smid kwam in 1925 naar De Rips. Daarna zijn er nog verschillende smeden in ons dorp aan het werk geweest.

Nu zijn er in De Rips vooral gespecialiseerde bedrijven die zich richten op bijvoorbeeld r.v.s. constructiewerken, of smederij/stalinrichtingen.

Onder; Voorbeeld smederij, met de vuurplaats en belangrijke attributen het aambeeld en hamer.

Nieuwsbrief no. 21

De smeden en smederijen in De Rips

Pag. 1

De 1^e smid
Martinus Wilhelmus
Lucassen.

Pag. 2

Antoon de Groot.

Pag. 2 - 3

Herinneringen aan
familie de Groot.

Pag. 4 - 13

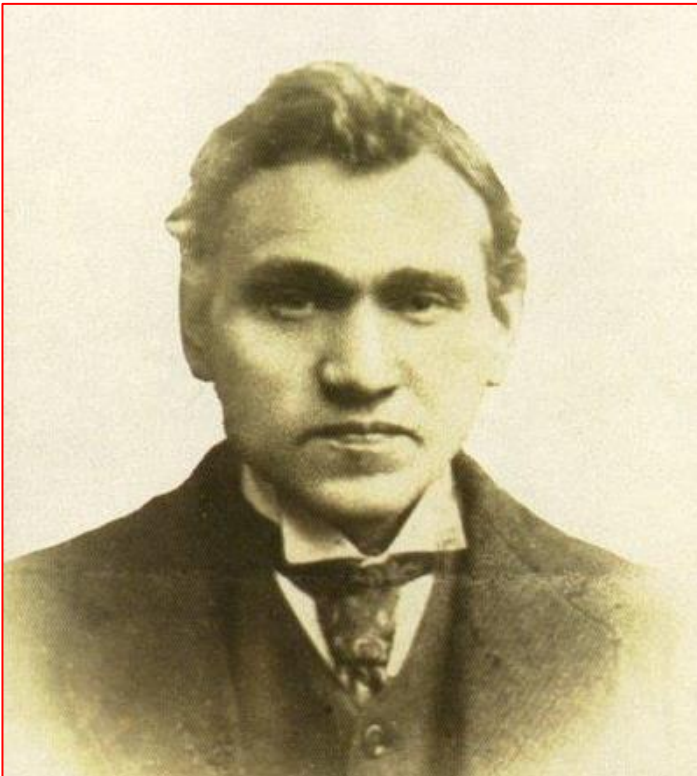
Marinus van de
Vondervoort.

Pag.14 - 20

De eerste smid in De Rips Martinus Wilhelmus Lucassen.

Het nog jonge Peeldorp De Rips had al vroeg aantrekkingskracht op Martinus Wilhelmus Lucassen, die smid van beroep was. Martinus werd in 1890 in Venray geboren en vertrok daarna naar Vortum. Martinus was getrouwd met Johanna Ermens (1894) uit Linden en samen hadden ze een dochter Theodora (1925). Met zijn gezin verhuisde hij in september 1925 vanuit Vortum naar De Rips, om hier de kost te gaan verdienen als smid. Hij bouwde een smederij en een noodverblijf van hout aan de Blaarpeelweg 6 (D16). Inmiddels was binnen enkele jaren tijd het Ripse kruispunt steeds drukker geworden. Deze drukte en het gevaar was voor Johan van Doren de reden om in oktober 1925 te verhuizen van Ripsestraat 2(D31) op de hoek naar Ripsestraat 47 verderop. Lucassen zag zijn kans om naar deze plek te verhuizen. Op 19 december 1925 vroeg hij een vergunning aan, voor het oprichten van een houten grof-hoef en kachelsmederij op het perceel AW2235 in de Rips. In 1926 had hij zijn nieuwe smederij klaar die tussen het kruispunt en Ripsestraat 2 stond. In januari 1927 is hier hun eerste zoon Wilhelmus geboren. Echter hij had het in De Rips al weer snel gezien, want in oktober 1927 vertrok al weer naar de gemeente Sambeek. Frans van Deursen verhuisd met zijn gezin naar deze woning en bouwt de smederij om tot garage voor zijn eerste vrachtauto. Deze had hij in 1926 voor zijn werk als transporteur had gekocht. Direct na de oorlog in 1945 is de familie van Deursen gestopt met eigen vrachtvervoer. Deze schuur heeft nadien nog dienst gedaan als opslagplaats voor de getrokken brandweerspuit van De Rips die voorheen dienst had gedaan in Bakel. Rond 1954 is het gebouw afgebroken i.v.m. de aanleg van het dubbele kruispunt van de nieuwe Middenpeelweg.

De smid Antonius de Groot komt naar De Rips.

Links; Antonius de Groot.

Antonius de Groot is in (1878) te Uden geboren en daarna verhuisd naar Vorstenbosch. Hij trouwde met Jacoba van Uden (1884) die in Berlicum was geboren. Ze kregen 7 kinderen Bertha, Jaantje, Piet, Leentje, Lambert, Anna en Riet die allemaal mee naar de Rips verhuisden.

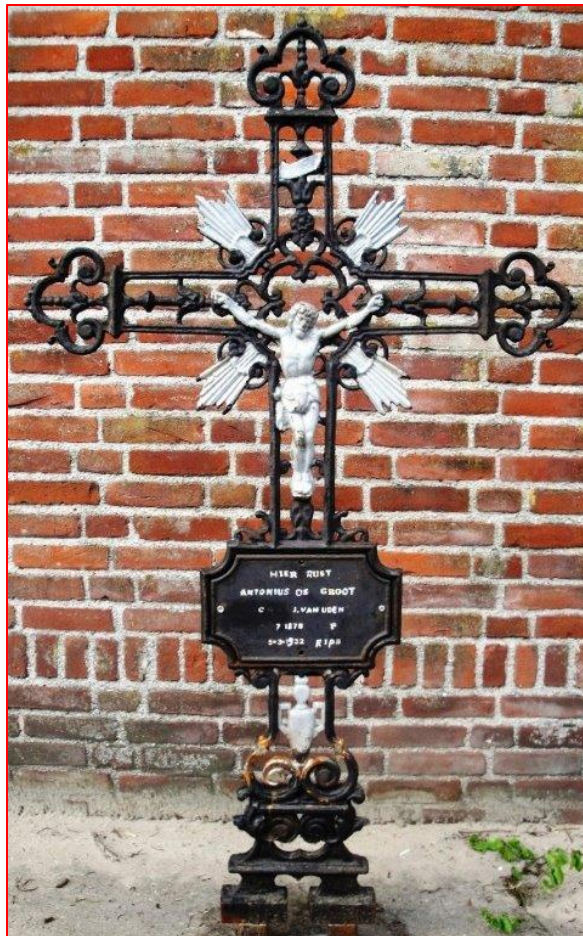
Op 21 juni 1928 kreeg Antonius de Groot als smid en nog ingeschreven te Uden een vergunning voor het bouwen van een smederij op locatie Ripsestraat 10 in De Rips.

De familie Baggermans had hier gewoond, totdat het dubbele woonblok in maart 1928 afbrandde. * zie opmerking pag. 21.

Volgens het bevolkingsregister van de gemeente Bakel en Milheeze heeft de familie zich per 13 augustus 1928 komen wonen.

Antonius begon meteen met het bouwen van de smederij die bestond uit bruin gearbolde houten planken. Echter Toon kwakkelde met zijn gezondheid en stierf in

1932 op de jonge leeftijd van 53 jaren.

Boven; Het kruis dat op het graf van Antonius de Groot stond. Met het ruimen van de graven in 2006 is o.a. dit bijzondere gietijzeren kruisbeeld door de historische vereniging D'n Blikken Emmer veilig gesteld.

Jacoba (Koojsje) bleef achter met haar 7 kinderen. Haar oudste zoon Piet (1911) nam het werk van zijn vader over.

In april 1937 verhuisde de familie naar Ripsestraat 14. De smederij op nr.10 werd afgebroken en opnieuw op nr. 14 opgebouwd. De smederij werd hier door zoon Piet voort gezet totdat er een nieuwe smederij nabij de kruising richting Milheeze in gebruik werd genomen.

Rechts; Advertentie uit De Zuid-Willemsvaart 30 mei 1936. Het openluchtspel is 7 keer opgevoerd.

Openluchtspel De Rips.
Stal uw fiets à 5 ct. bij de
Wed. de Groot, Smederij.
Goede bewaarplaats vlak
bij het terrein.

Herinneringen aan smederij en winkel van familie de Groot in De Rips.

Door; Nelly van Dijk-de Groot (een paar specifieke data zijn door D'n Blikken Emmer aangeleverd)

Een smid had vroeger in elk dorp een belangrijke functie en vooral in een ontginningsdorp zoals De Rips. Mijn Opa Toon de Groot was de tweede smid van De Rips. Een smid moest in die tijd nog op allerlei gebieden deskundig zijn. Mijn vader, Piet de Groot een zoon van Toon, was o.a. hoefsmid, deed het zwaardere werk boven het smidsvuur, maakten gaten dicht in emmers, potten en pannen etc. en stond in de directe omgeving bekend als een goeie schaatsenslijper. En voor mijn jongere broers maakte hij zelfs ooit een zelf ontworpen ijzeren ledikant.

Vrouwke de Groot en zoon Lambert.

Mijn herinneringen beginnen met de verhalen die ik als kind van mijn vader, Piet, in de volksmond 'Piet de smid' genoemd, vroeger gehoord heb. Mijn Oma, de moeder van Piet, in de volksmond 'vrouwke de Groot' genoemd, woonde toen ik geboren werd (1943) aan de enige verharde doorgaande weg van het dorp op Ripsestraat 14 in een dubbele witte woning, dezelfde die ook aan de Middenpeelweg staan. Opa was toen al overleden. Aan de zijkant van haar huis liep in mijn jeugdjaren nog een zandweg. Nu is die ook al lang verhard en heet Lambertweg, genoemd naar onze Heerroom pater Lambert de Groot die missionaris was in wat toen 'De Belgische Kongo' genoemd werd. Hij werd in de jaren 60 door zijn orde teruggeroepen vanwege de gevaarlijke omstandigheden daar. Daarna ging hij als missionaris naar Brazilië en bleef dat tot aan zijn overlijden. Deze enige broer van mijn vader overleed tijdens een vakantie hier in Nederland op 30.05.1991. Mijn vader had ook nog 5 zussen.

Links; Jacoba de Groot met haar zoon Lambert die jarenlang als missionaris heeft gewerkt.

De smederij.

Mijn vader vertelde ons vroeger dat de familie de Groot niet altijd op Ripsestraat 14 gewoond heeft. De familie De Groot, dus zijn ouders Toon en Koosje met hun 2 zonen en 5 dochters vestigden zich in augustus 1928 in De Rips op Ripsestraat 10 en ze kwamen van Vorstenbosch. Op 21.06.1928 was reeds een vergunning verkregen voor de bouw van een smederij.

Daar begon Opa dus met de smederij. Opa stierf echter al op 05.03.1932 op 53 jarige leeftijd. Mijn vader heeft toen al het smidswerk overgenomen en de smederij zou inmiddels eind 1936 al wat in verval zijn geraakt.

Oma verhuisde toen met haar gezin op 19.04.1937 naar Ripsestraat 14 en de smedery verhuisde mee en werd daar opnieuw opgebouwd. Dat gebouw ken ik nog uit mijn jeugd. Daarvan vertelde mijn vader altijd dat hij er smid was. Het was een bruine houten schuur die achter het huis van Oma stond een stukje naar achteren. Op dit adres is Oma haar hele leven blijven wonen totdat ze ziek werd en op 28.12.1972 op 88 jarige leeftijd overleed.

Links; Annie de Groot, zus van Piet, met op de arm Jacqueline, 3^e kind van Piet en Bertha voor links Nelly als 2^e kind, in het midden Tonny als 1^e kind en rechts Tonny oudste zoon van Annie. Op de achtergrond de bruine houten smedery aan de Ripsestraat 14 die voorheen ook al op no 10 stond.

DE RIPS.

— Te Utrecht slaagde onze dorpsgenoot de heer P. de Groot, na afgelegd examen voor het diploma van Rijksgediplomeerd hoefsmid.

Boven; Bericht in De Zuid-Willemsvaart 11 juni 1940.

Van smedery naar kippenhok.

Mijn vader sprak altijd vol liefde over de tijd toen hij nog jong was. Zo vertelde hij o.a. dat voor die bruine houten smedery een beugelbaan was waar heel wat jaren 's zondags na de hoogmis gebeugeld werd samen met een aantal leeftijdsgenoten uit De Rips. Persoonlijk weet ik nog dat Oma veel later, toen wij met onze ouders al jaren in de nieuwe stenen smedery annex woonhuis woonden, in datzelfde bruine houten gebouw kippen hield. Ik moest toen lange tijd elke week opnieuw bij de maalterij Gerrits met een klein wit emmertje met zo'n blauw randje bovenaan, grit gaan halen. Ze lieten me daar overigens vaak lang wachten maar ik vond dat nooit erg en keek dan, op een stapeltje met zakken meel gezeten naar alle activiteiten die er plaats vonden. Als ik eraan terugdenk dan ruik ik nog de geur van dat meel die daar altijd hing. Vaak waren de mensen die er werkten bezig met het inladen van een vrachtwagen waar ze van binnenuit in konden lopen omdat aan de buitenkant een lange smalle verhoging was gemaakt waar de klep van vrachtwagen overheen lag. Die verhoging had aan het begin en eind een trapje wat ik als kind heel leuk vond.

Rechts; Tonny de Groot als oudste zoon van Piet voor de nieuwe smedery. Op de achtergrond de zandweg de latere "Middenpeelweg" voor de struiken.

De nieuwe smederij.

Onze ouders Piet de Groot en Bertha van Berkel zijn op 05.11.1941 getrouwd en zijn bij Oma (Ripsestraat 14) in gaan wonen totdat de nieuw te bouwen smederij met woonhuis klaar was. Op 07.11.1941 werd de bouwvergunning aangevraagd. Dit pand was midden in het dorp gelegen op de hoek van de Burg. v.d. Wildenberglaan (ongeveer waar nu de rotonde ligt) en aan de zijkant een zandpad naar de Peel. Op dit nieuwe adres zijn 7 van hun 9 kinderen geboren, ik was de 2^e van het hele stel. Nu ligt daar de Middenpeelweg.

Onze burens waren, aan de Kruisberglaan de familie Van der Heijden (vrachtbedrijf) en de familie Seijkens (timmerwerkplaats) aan het zandpad van de Burg. v.d. Wildenberglaan.

Links; Piet en Bertha de Groot-van Berkel huwelijksfoto in 1941.

Onder; Voorbeeld hoefstal.

Langs dat zandpad, vlak bij de ingang van de smederij, stonden berkenbomen. In de zomer zaten daar regelmatig horzels op en dan was onze vader altijd heel bang dat die de paarden, die hij achter het gebouw in de hoefstal van nieuwe hoefijzers voorzag, zouden steken. Hij zei dan elke keer weer dat een paard al na één steek dood kon gaan. Die hoefstal was gemaakt van dikke ronde houten balken. De paarden van alle Ripse boeren werden er beslagen.

Het waren in die tijd bijna allemaal werkpaarden, tractoren waren er nog maar zeer weinig. Als kind vond ik het beslaan van de paarden altijd heel spannend omdat die paarden dan vaak onrustig waren. Ik weet ook nog dat mijn vader zelf een beetje bang was als het paard, zo'n dikke knol, van de familie Van der Hulst beslagen moest worden omdat die dan altijd heel erg onrustig was. Ik zou nu nog steeds goed de geur kunnen herkennen die er dan hing. We hadden ook verschillende jaren een inwonende knecht, Frans Jacobs uit Liessel, en hij kwam ooit eens in het woongedeelte binnen lopen met een hevig bloedend hoofd omdat hij door een paard getript was.

Ook was er achter de smederij een stuk beton in een ronde vorm. Het was een soort stoep, met in het midden een gat. Daar deed mijn vader altijd de ijzeren banden om de houten karrewielen. Dat heet meen ik 'hoepelen' en ook dat was altijd heel spannend. Ik moest dan (en na mij de jongeren) heel snel emmers water (uit de pomp!) aandragen. De ijzeren banden werden eerst boven het smidsvuur sterk verhit. Daarna moest het ijzer snel om het wiel gelegd worden en zo snel mogelijk weer met koud water gekoeld worden omdat het ijzer dan kromp en de band strak om het wiel bleef zitten.

Links; Voorbeeld van een karhoepel koelen.

Rechts; Karwielrepen smeden en koelen.

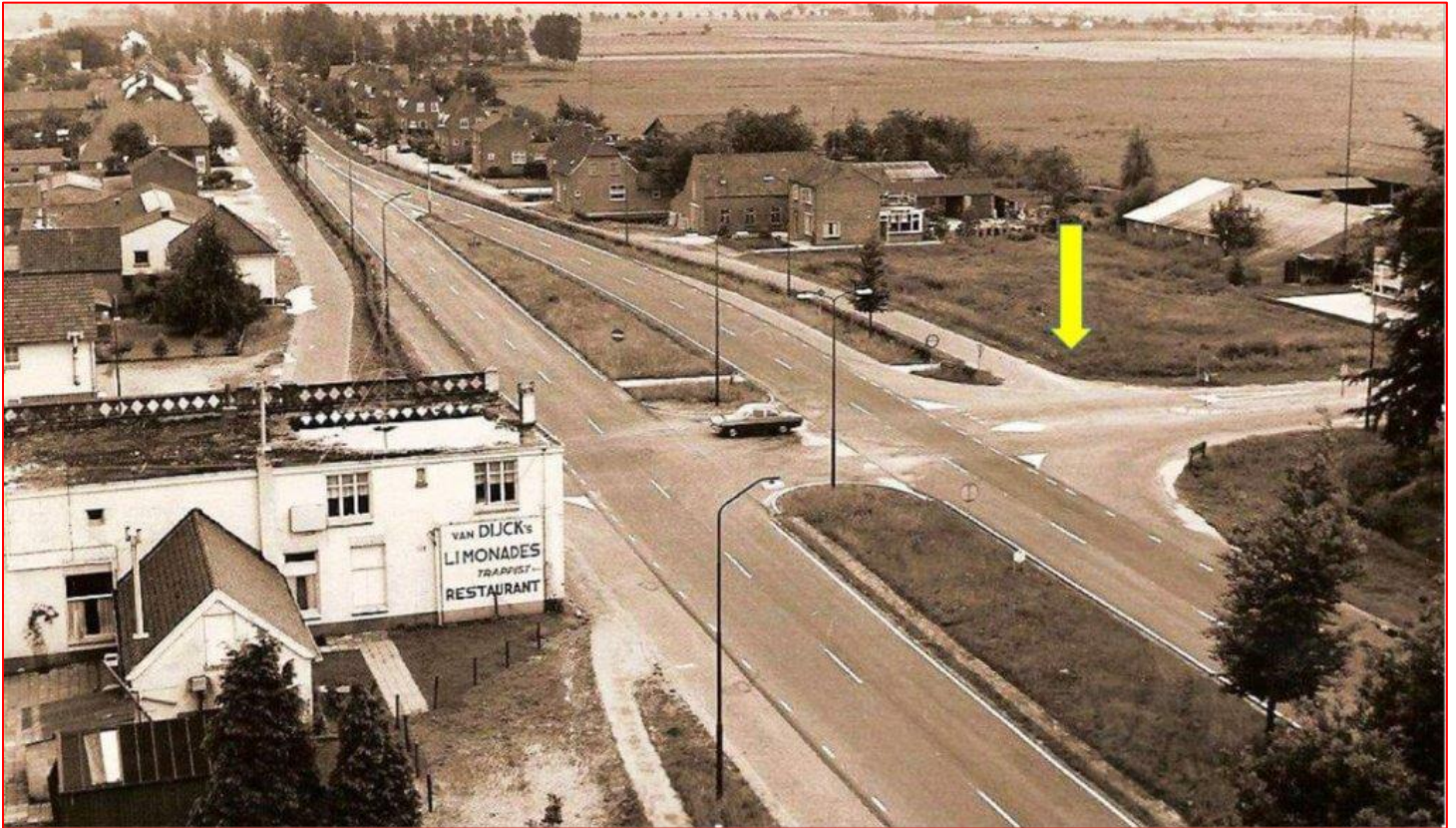
Het smidsvuur vond ik als kind ook altijd super interessant en de bijbehorende gereedschappen heel mooi. Als ik daar aan terug denk dan zie ik het weer allemaal voor me. Ook was er jaarlijks een terugkerende rituele dag. Op de naamdag van Sint Eloy op 24 juni was de smederij altijd de hele dag gesloten, zelfs als dat een doordeweekse dag was. Sint Eloy was namelijk de patroonheilige van de smeden en op die dag vond er elk jaar een grote opruiming en ook een grote schoonmaak van de smederij plaats.

Het eerste 'luxe' paard dat mijn vader ooit heeft beslagen was van de familie Wouters. Volgens mij waren zij in De Rips de eerste die zo'n paard hadden. Ik weet nog goed dat zij op een gegeven moment ook een sjiek koetsje hadden, waarmee ze op zondag naar de kerk gingen. Wat later had hun zoon Frans Wouters een rijpaard waarmee hij ooit bij ons voor de deur een ongeluk kreeg. Hij kwam in galop op z'n paard aangerend uit de richting Elsendorp en het paard liep bij de kruising kaarsrecht door richting Peel, terwijl het zandpad iets meer naar links lag. Het paard kwam in de sloot terecht die tussen ons erf en het zandpad liep. Mijn broer Tonny en ik zaten toevallig op de bank voor ons huis en als ik me goed herinner gebeurde het op een zondag. Het was heel akelig om te zien en wij renden geschrokken naar binnen. Mijn ouders gingen er naar toe en er werd bij ons al snel druk getelefoneerd. Er hadden overigens nog maar weinig mensen een telefoon toen en die hing in die tijd nog vast aan de muur. Na verloop van tijd kwam er iemand (dierenarts?) bij ons een broodmes halen! En als ik het me goed herinner kwam Frans gelukkig met de schrik vrij. Daarna was ik, en ik ben dat nog steeds, een beetje bang voor paarden. Als kind zag ik ook nog verschillende keren een op hol geslagen

paard langs komen rennen, een keer met een kantelende eg erachter en dat maakte die angst niet minder. Toch vind ik paarden nog altijd prachtige dieren. Van mijn vader mochten wij, als we het over een paard hadden, ook nooit poten of kop zeggen. We werden dan altijd gecorrigeerd want het moest benen en hoofd zijn.

Onder; Kruispunt met rechts op de hoek de lege plek waar het smederij met het huis heeft gestaan.

Verkoop smederij.

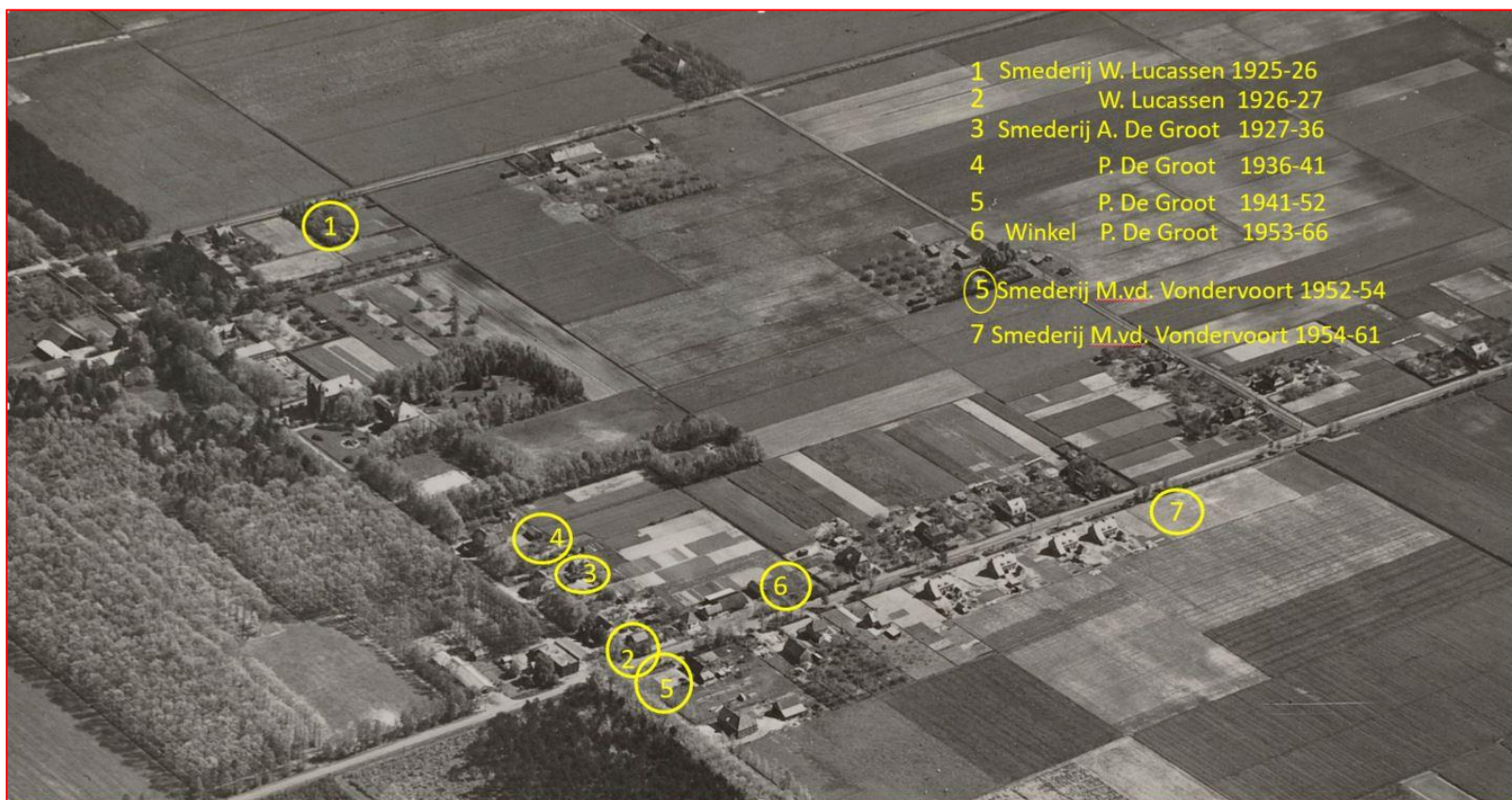
Onze vader had al jong gezondheidsproblemen aanvankelijk alleen met zijn longen en luchtwegen, later ook nog met zijn hart. Hij zei ook altijd dat smeden nooit heel oud werden en dan noemde hij zijn vader en een aantal smeden uit naburige dorpen die jong overleden waren. Om die reden gingen wij ook steeds meer dingen zoals gaas, gereedschappen, kleine landbouwmachines o.a. hakselmolens, wasketels etc. verkopen, dit om de inkomsten wat aan te vullen. Bovendien was dat voor onze klanten heel handig. Aan de kopse kant van het huis, aan de kant van Van de Heijden, werd op een gegeven moment een provisorisch winkeltje tegen het huis aangebouwd en dat was het beginpunt van onze latere winkel. Het winkeltje was verre van praktisch omdat er, als daar iemand binnenkwam, in het woongedeelte een belletje ging rinkelen en je vanuit het huis buitenom moest om te gaan helpen.

Marinus v.d. Vondervoort, afkomstig uit Someren, heeft onze smederij op 15.02.1952 overgenomen.

Marinus was daarvoor wel al enige tijd bij ons als knecht in de smederij. Door de aanleg van de Middenpeelweg (nog zonder rotonde toen) moest de smederij afgebroken worden en is Marinus verderop aan de Burg. v.d. Wildenberglaan doorgedaan met zijn bedrijf en is zich uiteindelijk gaan specialiseren in zeugenkooien/ voederbakken.

En wij moesten daardoor ook gaan verhuizen. Intussen was mijn vader langzaamaan steeds ziekelijker geworden en was hij blij dat hij het smidswerk neer kon leggen. We verhuisden in augustus 1953 naar ons nieuwe huis aan de Burg. v.d. Wildenberglaan 5. Vlak naast ons huis stond toen een 'aardappelbewaarplaats' van gewapend glas. En daar weer naast de toenmalige Boerenbond die lang door onze overbuurman Toon van de Kerkhof gerund werd. Dit huis was van het zelfde soort als die er tegelijkertijd in de Dr. Houtzagerslaan gebouwd werden. Ene mijnheer Vaes uit Bakel moest toezicht houden op de bouwactiviteiten. Hij was dacht ik gemeenteopzichter. Het was een lange slanke man en kwam vaak op zo'n grote zwarte herenfiets en met een lange wapperende gabardine jas aan naar De Rips. Dit bouwproject werd in die tijd, vanwege de heersende woningnood, met rijks subsidie gebouwd. Ons nieuwe huis was het eerste klaar, die van de Houtzagerslaan iets later.

Achter ons nieuwe huis werd voor tijdelijk een 'noodwinkel' gebouwd, een hok dat aan de buitenkant bekleed was met dakleer, iets dat we overigens ook verkochten. Dit hok is er echter altijd blijven staan en wij zijn het ook altijd 'noodwinkel' blijven noemen.

Boven; Luchtfoto met de plaatsen waar de verdwenen smederij families hebben gewoond en gewerkt.

Nieuwe woning met kleine winkel en ruime keuze van gereedschap tot ijsjes in de zomer.

Op 01.11.1953 werd de nieuw te bouwen winkelruimte aanbesteed. Deze winkel werd vast aan het huis gebouwd en was in augustus 1954 klaar. En werd toen feestelijk geopend door burgemeester Muysen. Ik weet nog goed dat zijn vrouw, die er ook bij was, toen dunne sigaartjes rookte wat wij als kinderen wel een beetje raar vonden. De 'noodwinkel' werd toen in gebruik genomen als opslagruimte vooral voor landbouwgereedschappen zoals schoppen, rieken, hooivorken, gaffels etc. En deed daarnaast dienst als werkplaatsje, er stond dus ook een werkbank in.

Vanaf deze verhuizing was onze vader dus geen smid meer en gingen we ons steeds meer toeleggen op de verkoop van allerlei producten. We begonnen toen bijvoorbeeld met het verkopen van flessen gas, gaas, prikkeldraad, wasdraad, hang- en sluitwerk, lampen, batterijen, stoppen, spijkers, schroeven en nog veel meer. En ook klompen verkochten we, de ongeverfde en van die gele geverfde. En voor vrouwen waren er klompen met een leren band op de wreef van de voet. Als een klomp naar verloop van tijd een barstje vertoonde dan werd er een ijzeren stripje met pinnetjes aan de onderkant, opgeslagen zodat de barst niet verder ging en natuurlijk verkochten wij die ook. Voor onze voorraad klompen hadden we achter het huis naast onze 'noodwinkel' weer een apart hokje, het 'klompenhok' geheten. En in de zomer verkochten we zelfs ook ijsjes. Dat vonden wij als grotere kinderen niet altijd even leuk, want dan werd de vrieskist buiten voor de winkel gezet en moesten de oudste kinderen om de beurt ijs verkopen, wat vooral veel wachten betekende. En dat moest dus ook op zon- en feestdagen! Verschillende keren heb ik ook nog met de fiets ijsjes naar Bronlaak moeten brengen. Eerst werd dan de vriestemperatuur van de ijskist flink hoger gezet en dan gingen de bestelde ijsjes in een tas met daarlangs nog een blok bevroren water en dan maar heel hard fietsen zodat ze niet zouden smelten! Maar ja....Bronlaak was een goeie klant.

Boven; Het woonhuis met winkel zoals vele inwoners van De Rips hem nog zullen kennen.

Uitbreiding winkel en assortiment en speelgoed met Sinterklaas.

Deze relatief kleine winkel werd al snel te klein en er werd besloten om een flinke uitbreiding te doen. Toen die in 1959 klaar was, werd het assortiment weer opnieuw flink uitgebreid met o.a. huishoudelijke artikelen zoals bestek, potten en pannen, serviesgoed, weckflessen, weckketels, cadeauartikelen, haarden en kachels, witgoed.

En tegen Sinterklaas zelfs speelgoed. In al die jaren dat we speelgoed verkochten werd de huiskamer altijd een week voor 1 november helemaal leeg geruimd en werden er provisorische rekken in de huiskamer getimmerd waarop al het speelgoed uitgestald werd. Ouders, meestal de moeders, van de overwegend boerengezinnen hadden overdag weinig of geen tijd om speelgoed uit te komen zoeken, dus gebeurde dat in de avonduren, ook al omdat hun kinderen dan toch sliepen. Voor ons als gezin was dat niet zo prettig maar de klanten moesten in de watten gelegd worden. We woonden in die periode dan met z'n allen in een vrij kleine ruimte die wij altijd de 'tussenkeuken' noemden omdat de echte keuken in de latere dichtgemaakte ruimte tussen het huis en het schuurtje gemaakt was.

Bovendien waren het lange dagen, voor onze ouders maar ook voor ons de oudste kinderen, omdat wij vaak 's avonds mee moesten helpen als het druk was, opruimen etc. En dat duurde dan de hele maand november tot aan 6 december toe! Ik was tenminste altijd heel blij als die tijd weer voor een jaar voorbij was.

Geen vaste openingstijden en alles op de pof.

In de vele jaren dat wij de smederij en/of winkel gehad hebben was er ook geen sprake van openingstijden! Als de deur van winkel op een gegeven moment 's avonds op slot ging kwamen er nog heel vaak mensen achterom omdat men nog iets nodig had, zeker in de zomer gebeurde dat vrij vaak maar de klant bleef

koning! Ook contant betalen bestond in De Rips toen nog niet of zeer zelden. Ik deed al jong de administratie en alles werd in het 'winkelboek' geschreven. Dat boek zie ik zo weer voor me, het had een gewolkte harde kaft, groen, rood of grijs met zwart. Binnenin had het lijntjes en het was lang en smal. Als een klant iets mee naar huis nam dan werd zijn naam in het boek geschreven met daaronder wat hij of zij gehaald had en daar werd dan telkens een streep onder getrokken. Ik weet nog dat ik op een gegeven moment een, voor toen heel modern, kaartsysteem op alfabetische volgorde aangelegd heb en daarop werd dan elke avond alles uit het winkelboek per klant op een kaart overgeschreven en op alfabetische volgorde in een bak gezet. Naar verloop van tijd werden er dan weer vanaf die kaarten de rekeningen uitgeschreven en daarmee moesten wij (de meesten van ons hebben dat nog gedaan) altijd langs onze klanten. Persoonlijk denk ik er dan ook meteen aan hoe bang ik was van alle loslopende honden! In de meeste gevallen werden die rekeningen dan ook nog niet betaald, dat gebeurde pas later in de winkel maar ook heel vaak 's avonds of 's zondags na de hoogmis. Daarbij werd dan koffie en een sigaar gepresenteerd. Het waren ook altijd de mannen die kwamen betalen. Als er afgerekend was dan werd er een speciale (gele) zegel onderaan op de rekening geplakt en daardoorheen werd dan 'voldaan' geschreven, de datum en een paraaf. Dat was voor de klant het bewijs dat hij betaald had. En rekenmachientjes bestonden toen natuurlijk ook nog niet. Ik vond het altijd wel gezellig als klanten langer bleven om te buurten.

P. DE GROOT-VAN BERKEL - PIPS
 IJZERWAREN - HAARDEN - KACHELS
 ELECTRICHE APPARATEN - HUISHOUDELIJKE ARTIKELLEN
 TELEFOON 0 4939-232 - GIRO 463650 - BURGEMEESTER WILDENBERGLAAN 5

RIPS, *Jude Aug 30* 1957
 REKENING voor *De Heer Slaminus Buijs*

		Zegel f	
<i>April</i>	<i>4 bontdazze 25 15 kachelen 30</i>	<i>0 90</i>	<i>0 90</i>
	<i>ruis klomp 25 5-l. cabalen 2.00</i>	<i>2 25</i>	
<i>Mei</i>	<i>3/4 spaan 2.75. tomato vachtes</i>	<i>3 20</i>	
	<i>sloubalen 2.00 1/2 ho gas 1.30</i>	<i>1 50</i>	
	<i>1 paarde spij 2.75 1 doosje ringen 65</i>	<i>2 80</i>	
	<i>weckketel 2.80 3 kg wasschoud 3.75</i>	<i>4 03</i>	
<i>Juni</i>	<i>16 ell. 1/2 gas 1.00</i>	<i>1 20</i>	
	<i>1 1/2 ons karnijs</i>	<i>0 20</i>	
	<i>1 weefje van spaan</i>	<i>0 25</i>	
	<i>1 paar gehog 6"</i>	<i>0 60</i>	
<i>Juli</i>	<i>2 kg ringel 1.20 1/2 ons karnijs 6</i>	<i>2 26</i>	
	<i>1 1/2 ell. reifke gas bakend</i>	<i>4 80</i>	
	<i>1 stuk 60x10 1.20 1/2 gas</i>	<i>0 60</i>	
	<i>10 kind ringel koper</i>	<i>0 40</i>	
		<i>5 40</i>	
		<i>5 40</i>	
		<i>0 40</i>	
		<i>0 64</i>	
<i>30</i>	<i>1/2 ho gas</i>	<i>1 30</i>	
		<i>6 80</i>	

Links; Rekening uit 1957.

Links; Rekening uit 1957.

De klant wordt op zijn wenken bediend.

Ook weet ik nog goed dat we onze eerste kassa kregen! Dat was pas modern want je had een cijfercode nodig om er in te kunnen en daarna moest je aan een hendeltje draaien wat aan de zijkant zat en ging de lade open. Ook moesten wij als oudsten regelmatig dingen weg gaan brengen naar klanten thuis. Bijvoorbeeld als het wecktijd was kon het zomaar zijn dat er een klant belde dat ze te weinig weckflessen hadden. Wij moesten die dan zo snel mogelijk met de fiets gaan brengen, vaak achter in de Peel of op de Bunthorst. Ook kon het zo maar gebeuren dat er bij een klant tijdens het koken de gasfles leeg was. Na een telefoontje ging mijn vader dan met een fles gas achter op de Solex die nieuwe fles bezorgen als hij tenminste even weg kon. Maar meestal moesten wij dat met de fiets doen. Zo'n fles werd dan achter op de pakkendrager op een plankje vast gebonden. Ik weet nog dat mijn vader mij soms aan moest duwen omdat ik al op het zadel moest gaan zitten want anders kiepte het hele zaakje achterover, ik was blijkbaar lichter dan die fles gas!

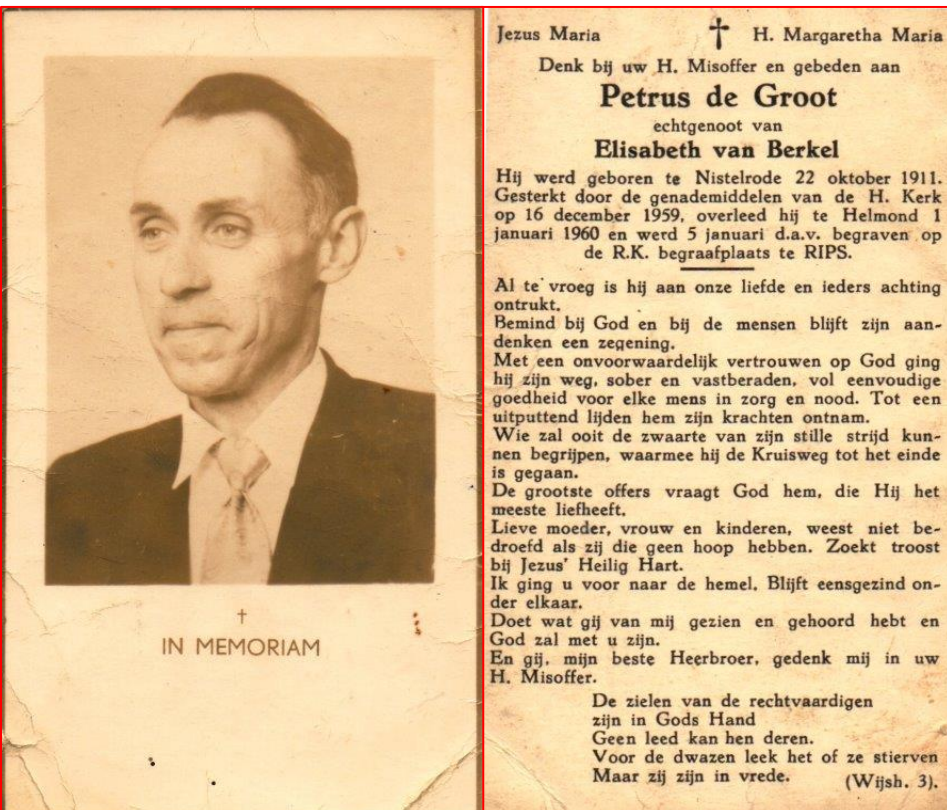
De verschillende vertegenwoordigers van de bedrijven waarvan wij onze spullen betrokken werden altijd in de huiskamer ontvangen en van koffie voorzien. Ook het aan hen betalen van de rekeningen gebeurde altijd tijdens deze bezoeken. Overigens kwamen zij vaak op vaste tijden. Een van hen, waarmee we veel zaken deden, kwam bijvoorbeeld elke week op vrijdagmiddag. Zij moesten ook regelmatig even wachten want de klanten moesten evengoed bediend worden!

In dit huis aan de Burg. v.d. Wildenberglaan zijn mijn 2 jongste zussen nog geboren, op een na de jongste aan het einde van 1953 toen we er pas enkele maanden woonden en de jongsten uit het gezin midden in het jaar 1957. Toen hadden onze ouders dus 9 kinderen.

Jong overleden.

Helaas is onze vader slechts een ruime 3 jaar later in het ziekenhuis van Helmond overleden. Dat gebeurde op 01.01.1960, een dag die niemand van ons ooit zal vergeten. Hij was toen nog maar 48 jaar oud! En onze moeder bleef op 39 jarige leeftijd achter met 9 kinderen en een zaak!

Ik was toen 17 jaar en als ik daar nu aan terugdenk dan weet ik nu beter dan toen hoe vreselijk zwaar dat voor haar geweest moet zijn. Dat het zwaar was wist ik natuurlijk wel maar wij hadden ook nog allemaal ons eigen verdriet om het verlies van onze vader en we waren bovendien nog te jong om het heel goed te beseffen. Mijn jongste broers en zussen hebben dan ook maar een heel beperkt beeld van onze vader, zij hebben hem daarvoor veel te kort meegemaakt.

Boven; Gedachtenisprentje van Piet de Groot.

Boven; Familie De Groot voor de winkel 1961 op het communiefeest van Mieke. Piet de Groot was op dat moment al ruim een jaar overleden.

Twee broers en ik zelf zijn respectievelijk in 1993 en 1994 een avond op bezoek geweest bij mijnheer Vaes in Bakel en bij Harrie van der Burgt in De Rips. Mijnheer Vaes was gemeenteopzichter tijdens de bouwperiode van huis en winkel en van de huizen aan de Houtzagerslaan. Hij kwam in die periode heel veel bij ons en onze vader was bevriend met hem geraakt. En de avond bij Harrie van der Burgt was gekozen omdat die onze vader ook al heel lang en goed kende. Beide heren waren toen ook al behoorlijk op leeftijd. Het waren hele bijzondere avonden voor ons en vooral bedoeld om de jongste uit ons gezin een wat ruimer beeld van onze vader te kunnen geven buiten alles wat ze al vaak van ons, de oudsten gehoord hadden. Persoonlijk ben ik heel erg blij dat ik veel met mijn vader samen heb kunnen zijn omdat ik, als oudste van de meisjes, thuis werkte en veel in de winkel bezig was met opruimen, uitpakken, prijzen, etaleren en vooral klanten bedienen natuurlijk. Na het overlijden van onze vader besloot mijn oudste broer om zijn opleiding voor broeder te beëindigen en kwam hij weer thuis wonen. Mijn moeder, mijn oudste broer en ik hebben toen nog tot in 1966 de winkel gerund. Maar niemand van ons zag het zitten om de zaak definitief over te nemen. Onze winkel werd toen verkocht aan Toon Koenen die al enige tijd in De Rips woonde en als elektricien werkzaam was. Hij vestigde in onze winkel dan ook een elektriciteitszaak.

En zo kwam er, na twee generaties een einde aan het bedrijf van de familie De Groot uit De Rips en verhuisden wij met het hele gezin naar Gemert.

Smederij Marinus van de Vondervoort en VODRO Constructies.

Boven; De straatzijde van de smederij waar allerlei spullen langs de Middenpeelweg staan.

Marinus van de Vondervoort (1926) werd geboren te Vlierden en verhuisde later naar Someren. Marinus wilde het smidsvak uitoefenen en kon dat beroep uitproberen bij smederij Piet de Groot in De Rips. Marinus is per 28-12-1950 vertrokken naar De Rips en werd al snel voorwerker smid. Frans Jacobs werkte ook bij Piet de Groot en daarnaast verrichtte Frans Geertshuis werkzaamheden voor hem. Marinus kon zolang bij "Vrouwke" De Groot aan de Ripsestraat 14 (D27) inwonen. De gezondheid van Piet werd steeds slechter en hij besloot om zijn bedrijf te gaan verkopen. Zijn voorman Marinus kocht de smederij per 15 februari 1952 van Piet de Groot. Piet moest nog wel vergunning krijgen voor de nieuwbouw van een woonhuis met winkel aan de overkant. Marinus vertelde het thuis aan zijn vriendin Ciska van Eijk. Al enkele maanden later trouwde Marinus op 20 mei 1952 met Cisca van Eijk (1926) uit Asten-Heusden. Marinus kon samen met Ciska bij Vrouwke de Groot op de bovenverdieping blijven wonen. Hier in huis werd een jaar later hun oudste zoon Frans geboren.

Links; Trouwfoto van Marinus van de Vondervoort en Ciska van Eijk.

De rollen waren nu wel omgekeerd. Marinus was nu eigenaar van de smederij en Piet was nog tijdelijk knecht tot het nieuwe huis klaar was. Het gezin de Groot bleef in het woonhuis naast de smederij wonen totdat in november 1953 hun huis aan de Burg. v.d. Wildenberglaan 5 klaar was. Familie Van de Vondervoort verhuisde daarna naar deze woning/smederij.

Verhuizing smederij.

Een jaar na de overname in februari 1953 was inmiddels ook bekend geworden dat Van de Vondervoort zijn smederij aan de Burg. v.d. Wildenberglaan 2 moest ontruimen omdat deze in de weg stond voor het nieuw te maken dubbele kruispunt van De Rips. Vanuit de Provincie werd hem de gelegenheid geboden om een nieuw bedrijf te beginnen een eindje verderop aan de Burg. v.d. Wildenberglaan. Er werd een vergunning aangevraagd en op 14 juli 1954 konden zij vanaf het "kruispunt" verhuizen naar het woonhuis op Burg. v.d. Wildenberglaan nr. 34 en het bedrijfsgebouw op nr. 36. In deze werkplaats werden de gewone werkzaamheden uitgevoerd van smidswerk en hoefsmid en tevens de verkoop van allerlei landbouwwerktuigen.

Links; Het nieuwe woonhuis met smederij langs de Middenpeelweg/ Burg. Vd Wildenberglaan 34-36. Hier werd het gezin nog uitgebreid met Anita, Henk en Anne-Mieke. Later in Asten kregen zij nog René.

Marinus had ook goede nieuwe ideeën binnen zijn vakgebied en bedacht vernieuwende oplossingen in de varkens- en kippensector. Door de snelle uitbreiding van de intensieve veehouderij en vooral de varkens op De Rips, zag hij mogelijkheden om arbeid verlichtende apparaten te gaan bouwen. Hij bedacht zeugenkooien en droogvoederbakken. Zijn producten sloegen echt aan. Het ging zo hard dat er in een continu proces gewerkt moest gaan worden en er steeds nieuw extra personeel bijkwam. Er kwam een nieuwe ovale plaat boven de grote schuif-toegangsdeuren op de smederij te hangen met de naam: VODRO Constructies dat stond voor Vondervoort-Droogvoederbakken.

Marinus deed heel veel voor het verenigingsleven van De Rips en vooral voor voetbalvereniging Fiducia waar hij ook voorzitter van was. Marinus kocht een bijzondere Amerikaanse Ford Fairlane auto die ook werd gebruikt om de Ripse voetballertjes te vervoeren.

Bernard Ploegmakers herinnert zich dat bijna het hele elftal met junioren in de grote Ford Fairlane plaats mocht nemen op zaterdag middag om bijvoorbeeld naar Eli in Erp een wedstrijd te gaan spelen. Het speciale was wel, zeker indien we gewonnen hadden, dan stopte Marinus onderweg en verraste ons op een heerlijk frietje met mayonaise.

In 1960 heeft Marinus op de beruchte Ripse dodenkruising een zwaar ongeluk gehad. Op dat moment waren er nog geen stoplichten en sinds een week was het recht van voorrang gewijzigd. Berijders van de weg Oploo - Milheeze moesten voortaan voorrang verlenen aan de Middenpeelweg berijders. Marinus was wezen werken met Martien van Deursen bij de varkensstal van zijn ouders in Someren. Om half een 's nachts zette hij Martien thuis af in De Mortel en reed huiswaarts. Hij kwam van Elsendorp en stak de kruising over. Op dat zelfde stak een vrachtauto, geladen met biggen, vanuit Oploo over en die gaf geen voorrang. Zijn vrouw Ciska, lag al in bed en had het slaapkamerraam open staan, hoorde de vreselijke klap. Van de auto was bijna niets meer over en Marinus zelf was levensgevaarlijk gewond. Hij had onder andere: een gescheurde milt en lever, armen gebroken, verbrijzelde knieschijven en flinke sneden in zijn kin. Hij heeft 3 maanden in coma gelegen in het ziekenhuis in Helmond. Afgewisseld door 2x in Maastricht en 1x in Utrecht. Dankzij de goede zorg van de medici en zijn sterke hart heeft hij het ongeluk overleefd. Uiteindelijk kwam hij "bij" waarna hij zich weer voorzichtig kon herstellen en thuis de draad weer kon oppakken. Dit ongeval heeft altijd een grote impact gehad in het dorp De Rips.

Boven; De Ford Fairlane met Ciska en de kinderen v.l.n.r. Frans, Anita, Anne-Mieke en Henk.

Saillant detail.

Toen Marinus in het ziekenhuis lag vroeg Ciska aan Martien of hij voorwerker zou willen worden in het bedrijf en hiervoor werd hem f 10,- extra loon per week aangeboden wat hij welwillend aannam. Een kleine poos later vroeg de heer Roosen van het accountantskantoor van Marinus of hij voorwerker zou willen worden en ook hij bood f10,- opslag per week. Ook dit nam Martien graag aan. Toen Marinus zelf uit het ziekenhuis was na al die maanden en weer wat kon praten, stelde hij Martien voor f 10,- per week opslag te geven vanwege zijn vele verdiensten voor de zaak tijdens zijn afwezigheid. Drie maal is scheepsrecht vond Martien en zo is het gelopen.

Martien van Deursen werkzaam bij Van de Vondervoort.

Martien van Deursen die in De Mortel werd geboren verdiende aanvankelijk de kost met constructiebankwerken en lassen. Na de nieuwbouw van de smederij Van de Vondervoort was er vraag naar extra personeel. Martien kwam al gauw in loondienst en werd lasser. In de begintijd werkten er 5 personen.

Rechts; VODRO droogvoederbak voor kippen met houten plank als staanplaats voor de kippen.

Links; Li. Marinus v.d. Vondervoort, re. Martien v. Deursen met voor hen een kruiwagen en links een lage droogvoederbak voor varkens.

VODRO droogvoederbak voor varkens.

Het voornaamste artikel dat geproduceerd werd, was de droogvoederbak bedacht en ontwikkeld door Marinus van de Vondervoort.

Bij zijn vorige smederij had hij het al uitgeprobeerd. Achter het gebouw was van pakken stro een noodvarkensstal gebouwd. Hierin huisvestte Marinus een paar varkens waarmee hij de eerste proeven deed, voor zijn gemechaniseerde voederbakken. Hiervoor werd door hem patent aangevraagd en verkregen gedurende 18 jaar volgens Ciska.

De naam zegt het al, droogvoederbak (in verschillende formaten) is gemaakt voor de verwerking van droog voer of wel meel. De voederbak was geschikt voor 4

varkens die tegelijk of ieder afzonderlijk konden eten. Deze voederbak bestond uit een taps toelopende metalen constructie van platen, waar aan de onderzijde een voedertrog van het zelfde plaatmateriaal was gemaakt.

Als een varken wilde eten, ging zijn kop in de voederbak en duwde met zijn snuit naar links of rechts tegen een metalen stang. Deze stang zette in de voorraadbak, achter de voorwand, een op en neer gaand mechanisme in werking waardoor het voer niet kon "vast plakken" en een afgepaste hoeveelheid voer in de bak viel. De hoeveelheid voer werd bepaald, door een verstelbare klep aan de onderzijde die de grootte van

de gaten in de bak bepaalde. Bovenin kon de voorraad voer gemakkelijk bijgevuld worden uit zakken meel en later in de tijd korrels. Op een andere plek in het hok was een aparte water drinknippel aanwezig voor het varken. Voor die tijd ging dat nog met emmers uit de pomp.

Om alle geproduceerde werktuigen en verkochte materialen bij de boeren/eindgebruikers te bezorgen, kwam er een Volkswagen open bestelbus in het bedrijf. Dit was echter niet voldoende want al heel snel werd er ook een vrachtauto (Thames) aangeschaft. Toon van de Weijer was hierop de vaste chauffeur. Tevens werd ook het kantoor in 1961 uitgebreid waar mijnheer Roosen van het accountantskantoor aanwezig was. Soms was er hulp van Theo Verstraten, maar ook wel van Marinus Cornelissen.

Links; De werkplaats in de beginperiode na 1954 met een aantal droogvoerbakken voor kippen.

Kraamhokken voor dragende zeugen en kruiwagens.

Naast de droogvoederbakken was er nog een nieuwe uitvinding de kraamhokken; deze bestonden uit een ijzeren buizenstelsel waarbinnen de zeug kon staan en liggen. Het nieuwe was dat de zeug de pas geboren biggen niet zo snel "dood" ging liggen. De biggen konden dan ook vrij rond de moederzeug lopen in het kraamhok.

Aan de zijkant onderaan was een in hoogte verstelbare buis bevestigd die mee kon "groeien" met de biggen die kwamen drinken bij de moederzeug. Als optie kon aan de voorzijde een voederbak gemonteerd worden.

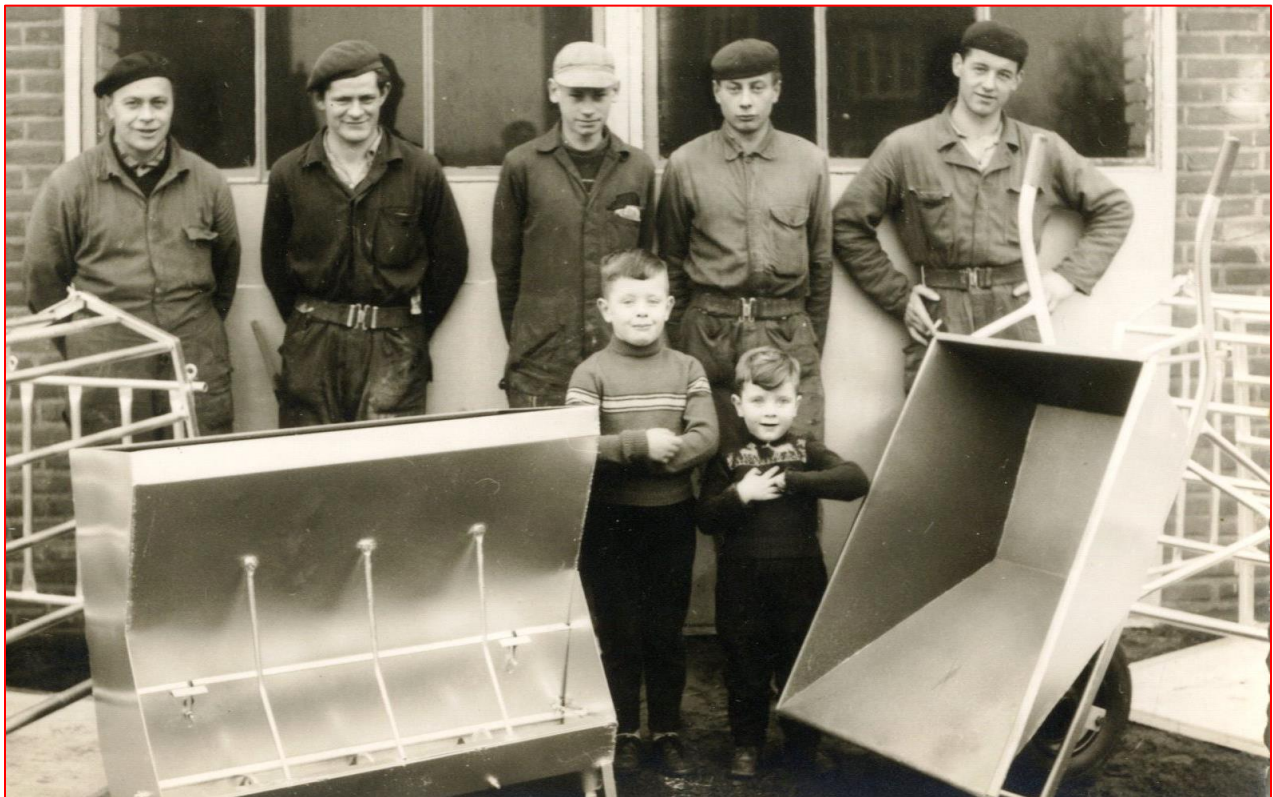
Rechts; Duizenden van deze kraamhokken zijn er gemaakt.

De vloer van het kraamhok bestond uit vurenhouten planken die als een schot aan elkaar getimmerd waren en met spleten er tussen in. Deze werden gemaakt in een schuur achter het Shell tankstation door Frans Geertshuis aan de Ripsestraat 8. Vervolgens voorzag Nard Herpers als spuitspecialist alles van de verschillende lagen verf in een afdak achter de werkplaats.

Om de rustige momenten op te vullen, er waren 10 personen werkzaam, werden er kruiwagens geproduceerd. Met 5 personen kon men op een dag 5 kruiwagens samen stellen en in elkaar lassen. Dat is dus 1 kruiwagen per persoon per dag. Daarnaast maakten ze ook kleine ronde voedertrogjes voor kippen met een speciaal spits toelopend kapje zodat er geen kippen op konden zitten.

Werknemers die bij VODRO werkzaam waren o.a.;

Martien van Deursen, Piet en Grad Nooijen, Toon van de Weijer, Noud van Bakel, Tiny van der Weijst, Nard Herpers, Jan Hendriks en Toon van Grinsven uit De Mortel, Henk Thour uit Asten, Jan (broer van Ciska) van Eijck uit Heusden en Jan (broer van Marinus) van de Vondervoort uit Leveroy.

Boven; Achter een zeugenkooi, kruiwagen en in het midden een lage droogvoederbak voor de varkens staan v.l.n.r.; Henk Thour uit Asten, Toon v.d. Weijer, Tiny v.d. Weijst, Jean Hendriks uit De Mortel, Martien v. Deursen en op de voorgrond de zonen Frans en Henk v.d. Vondervoort.

Verkoop onder antwoordnummer.

Om meer te kunnen verkopen bedacht Marinus nog een andere manier. Hij zette een "papieren" firma op in Helmond waar je onder een antwoordnummer kon bestellen. Iemand die daar bestelde kon bijvoorbeeld een zeugenkooi kopen voor f100,=, terwijl dezelfde kooi in De Rips f110,= gulden kostte wist Martien van Deursen zich te herinneren.

De voorloper van een huidige webshop.

Verhuizing naar Asten in 1962.

Marinus zocht naar uitbreidingsmogelijkheden in de Rips. Als eerste bouwde hij een nieuw kantoor naast de werkplaats. Dit kantoor was nog niet klaar, toen hij er achter kwam, dat hij geen of onvoldoende medewerking kreeg van de gemeente Bakel en Milheeze. Hij trok de conclusie dat er in De Rips geen uitbreiding voor zijn bedrijf mogelijk was.

Marinus verkocht de werkplaats en het half afgebouwde kantoor aan Jaap Ypma uit De Rips, die hier een eigen bouwbedrijf wilde beginnen. Het woonhuis ging over naar werknemer Piet Nooijen.

Links; Het woonhuis met werkplaats en het in 1961 afgebouwde kantoor door Jaap Ypma. Deze foto met de auto's van Marinus en Ciska met de kinderen, is later na de verkoop van zijn bedrijf gemaakt.

Per 1-1-1962 is het gehele gezin en ook het bedrijf Vodro Constructies naar Asten verhuisd. Hier werd op het industrieterrein een veel groter constructiebedrijf voorgezet. Echter hiermee is er een eind gekomen aan de opbloei van deze smederij-constructie onderneming op Rips grondgebied en is deze voor de geschiedenis van De Rips helaas verloren gegaan.

Marinus van de Vondervoort is op 7 december 2000 op 74 jarige leeftijd gestorven en in Asten op de R.K. Begraafplaats aan de Kerkstraat begraven.

Marinus van de Vondervoort

echtgenoot van

Cisca van de Vondervoort-van Eijk

in de leeftijd van 74 jaar.
Wij zullen met liefde en dankbaarheid aan hem blijven denken.

<p>7 december 2000 Speenkruid 10A 5721 RJ Asten</p>	<p>Asten: Cisca van de Vondervoort-van Eijk Deurne: Frans en Wilma <i>Monique en Martijn, Tamara en Jaouad</i> Rotterdam: Anita <i>Djai</i> Someren: Henk en Annemarie <i>Iris, Joyce</i> Chilliwack (Can.): Mieke en Wim <i>Luuk, Koen, Anouk</i> Wenen (Oost.): René en Claudia <i>Olga, Emil</i></p>
---	---

Boven; Uitsnede uit gedachtenisblad van Marinus van de Vondervoort.

* Opmerking: In verscheidene boekwerken staan verschillende data van de dubbele arbeiderswoningen die op De Rips zijn afgebrand. Waarschijnlijk hebben de schrijvers zich deels gebaseerd op de herinneringen van mensen of de verkeerde bronnen overgenomen. Dat schept nogal wat verwarring wanneer de branden zijn geweest en wie er op dat moment woonden. Bij nader onderzoek hebben we de gegevens uit de kranten en het archief van de Gemeente Gemert-Bakel gecombineerd en de juiste informatie kunnen achterhalen over het dubbele pand A9-9 en A9-10, later gewijzigd in D28 en D29 en vanaf 1953 in Ripsestraat 8 en 10.

Bronnen;

Archief; Theo Verstraten

Archief; D'n Blikken Emmer

Gemeentearchief; Gemeente Gemert-Bakel, Bouwvergunningen en bevolkingsregisters.

Nelly van Dijk-de Groot uit Sint Anthonis.

Ciska van de Vondervoort-van Eijk(92 j) Asten en Henk van de Vondervoort

Foto's; familie De Groot, familie Van de Vondervoort, Martien van Deursen

Gesproken met: Martien van Deursen De Rips

Gesproken met: Bernard Beckers

Afbeeldingen van internet; de oude smederij, hoefstal, het smeden karwielrepen en karwiel koelen

<https://www.delpher.nl/nl/kranten>; gezocht met de woorden Rips, smederij de Groot, Vondervoort

Boekje; 50 jaar Rips

Boek; Bakel en Milheeze L. v.d. Kerkhof

Deze nieuwsbrief kwam tot stand m.m.v.

Bernard Ploegmakers

☎ 0623901706

bploegmakers@hetnet.nl

Hannie Ploegmakers

☎ 0206938463

Secretariaat:

G.M. van Geffen

Ripsestraat 23a

5764PE De Rips

0493-599450

gmvangeffen@planet.nl

Het lidmaatschap bedraagt € 15,- per jaar over te maken op rekening nr. NL24RABO0136131654 t.n.v. Heemkundekring D 'n Blikken Emmer o.v.v. naam en emailadres